

LIGJ
Nr. 40/2014

**PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË LIGJIN NR. 8328, DATË 16.4.1998, “PËR TË DREJTAT
DHE TRAJTIMIN E TË DËNUARVE ME BURGIM DHE TË PARABURGOSURVE”,
TË NDRYSHUAR**

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Në ligjin nr. 8328, datë 16.4.1998, “Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve”, të ndryshuar, bëhen këto shtesa dhe ndryshime:

Neni 1

Neni 2 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 2

I nënshtrohen rregullave të këtij ligji të paraburgosurit dhe të dënuarit me burgim me vendim të formës së prerë të gjykatave shqiptare dhe në përputhje me marrëveshjet ndërkombëtare edhe të gjykatave të huaja, duke respektuar kërkesat përkatëse procedurale.

I nënshtrohen rregullave të këtij ligji të gjithë të paraburgosurit dhe të dënuarit me vendim të formës së prerë, shtetas shqiptarë, të huaj dhe personat pa shtetësi.”

Neni 2

Neni 5 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 5

Të paraburgosurit dhe të dënuarit trajtohen me dinjitet dhe duke respektuar të drejtat njerëzore të tyre.

Të paraburgosurit dhe të dënuarit trajtohen pa njëanshmëri dhe pa diskriminim mbi bazë gjinie, race, ngjyre, përkatësie etnike, gjuhe, feje, bindjeje politike, fetare ose filozofike, orientimi seksual, identiteti gjinor gjendjeje ekonomike, arsimore ose shoqërore, përkatësie prindërore, moshe, gjendjeje familjare ose martesore, gjendjeje shëndetësore, aftësie të kufizuar, shtetësie ose përkatësie në një grup të caktuar ose për çdo shkak tjetër që përbën diskriminim.

Të miturit e paraburgosur dhe të dënuar trajtohen duke respektuar liritë dhe të drejtat themelore të tyre. Trajtimi mbështetet në interesin më të lartë të fëmijës, të integritimit shoqëror, edukimit dhe parandalimit të rifutjes në krim.

Gratë e paraburgosura dhe të dënuara trajtohen duke respektuar liritë dhe të drejtat themelore dhe pa diskriminim, duke parandaluar çdo akt dhune me bazë gjinore që sjell dëmtim fizik, seksual ose psikologjik, vuajtje ose çdo formë tjetër abuzimi e keqtrajtimi që dënohen sipas ligjeve në fuqi.

Të paraburgosurve dhe të dënuarve me çrregullime të shëndetit mendor u garantohet trajtim i barabartë, jodiskriminues, duke respektuar integritetin fizik dhe dinjitetin njerëzor. Trajtimi i tyre bëhet sipas standardeve shëndetësore, që zbatohen edhe për kategoritë e tjera të personave me çrregullime të shëndetit mendor.

Të paraburgosurve dhe të dënuarve me aftësi të kufizuar u garantohet liritë dhe të drejtat themelore të njeriut, trajtimi jodiskriminues i ndonjë lloji, për shkak të aftësisë së kufizuar, duke plotësuar nevojat specifike për aftësimin dhe riaftësimin e tyre.

Të paraburgosurit dhe të dënuarit e huaj ose pa shtetësi trajtohen duke mbajtur parasysh situatën e tyre të veçantë dhe nevojat individuale. Autoritetet e institucionit ndërmarrin veprime pozitive për të shmangur diskriminimin dhe për të zgjidhur probleme specifike, me të cilat këta persona përballen në institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale, gjatë transferimit dhe pas liritë.

Masat e veçanta, që janë të nevojshme të zbatohen për respektimin e lirive dhe të drejtave të grupeve të veçanta të të paraburgosurve dhe të dënuarve nuk konsiderohen diskriminim, sipas këtij ligji.”

Neni 3

Pas nenit 5 shtohet neni 5/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 5/1

Parandalimi i dhunës dhe trajtimi i viktimave

Të paraburgosurve dhe të dënuarve që kanë pasur përvoja të dhunës fizike, psikologjike ose seksuale, para ose gjatë qëndrimit në institucion, i ofrohen menjëherë masa mbrojtjeje, mbështetjeje dhe këshillime ligjore me qëllim rehabilitimin e tyre.

Në rastet e dhunës ndaj grave dhe të miturave, mbahen parasysh nevojat specifike gjinore të tyre.

Në raste të përdorimit të dhunës në institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale, autoritetet e institucionit, në çdo rast, mundësojnë fillimin e menjëhershëm të një hetimi të pavarur, nga strukturat dhe organet kompetente të ngarkuara me ligj, duke respektuar parimin e privatësisë, mbrojtjes dhe sigurisë personale.”.

Neni 4

Neni 9 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 9

Rehabilitimi social dhe riintegrimi

Trajnimi i të paraburgosurve dhe të dënuarve synon rehabilitimin për riintegrimin e tyre në jetën familjare, shoqërore dhe ekonomike.

Përgatitja për riintegrim fillon në paraburgim, vazhdon gjatë kryerjes së dënimit dhe pas lirimit nga burgu.

Institucionet e ekzekutimeve të vendimeve penale, në bashkëpunim me shërbimin e provës, shërbimet e mirëqenies sociale, organet vendore dhe organizatat jofitimprurëse hartojnë programe riintegrimi prag-lirimi për adresimin e çështjeve gjinore.

Për të paraburgosurit dhe të dënuarit e mitur përgatitja për riintegrim realizohet në bashkëpunim me të miturin, punonjësin social, familjen ose kujdestarin e tij.

Për të paraburgosurit dhe të dënuarit që i përkasin minoriteteve etnike dhe gjuhësore, të huajt dhe personat pa shtetësi, për aq sa është e mundur, mundësohen programe që respektojnë kulturën e tyre.”.

Neni 5

Në nenin 10 bëhen ndryshimet e mëposhtme:

1. Paragrafi i dytë ndryshohet si më poshtë:

“Individualizimi i trajtimit bëhet duke vlerësuar nevojat individuale psikologjike, shoqërore, të moshës, gjinore, gjendjen shëndetësore, orientimin seksual ose identitetin gjinor, situatën kulturore dhe ekonomike, mjedisin ku ka jetuar i paraburgosuri ose i dënuari, faktorët e riskut dhe motivimin për t’u përfshirë në veprimtaritë që organizohen në institucion.”.

2. Në fund të paragrafit të tretë shtohen fjalët “në bashkëpunim me të dënuarin”.

Neni 6

Neni 11 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 11

Pas procesit të vlerësimit bëhet programimi i trajtimit, në bashkëpunim me të paraburgosurin ose të dënuarin. Për çdo të paraburgosur dhe të dënuar hartohet plani i riintegrit, ndërsa për kategoritë e veçanta të të paraburgosurve dhe të dënuarve hartohet programi individual i trajtimit duke mbajtur parasysh edhe nevojat specifike të tyre.

Rëndësi e veçantë i kushtohet trajtimit psiko-social të të paraburgosurve dhe të dënuarve të mitur, të rinjve 18 deri 21 vjeç, grave, personave me çrregullime të shëndetit mendor, të pasura ose të fituara gjatë burgimit, personave me aftësi të kufizuar, personave me orientim seksual të ndryshëm, personave me sëmundje kronike

ose në varësi të drogës, të moshuarve, personave të dënuar me dënime afatgjatë, personave që i përkasin minoritetëve etnike ose gjuhësore, shtetasve të huaj dhe personave pa shtetësi.

Për çdo të mitur të paraburgosur ose të dënuar përgatitet një plan individual rehabilitimi dhe riintegrimi, i cili merr në konsideratë arsimin e tij, vlerësimin psikologjik, situatën emocionale, dëshirat dhe mundësitë e tij/saj për të ndjekur kurse profesionale ose për të avancuar në arsim.

Vëzhgimi, programimi dhe realizimi i trajtimit bëhen nga administrata e institucionit me anë të personelit të vet, në bashkëpunim me organet dhe institucionet shtetërore përkatëse.

Bashkëpunimi i Drejtorisë së Përgjithshme të Burgjeve me Drejtorinë e Përgjithshme të Shërbimit të Provës për hartimin, zhvillimin, realizimin e programeve të mbikëqyrjes së të paraburgosurve dhe të të dënuarve bëhet me urdhër të nxjerrë nga Ministri i Drejtësisë.

Kontributi i organizatave jofitimprurëse dhe individëve të veçantë inkurajohet dhe mbështetet nga administrata e burgjeve në realizimin e programit të trajtimit.”.

Neni 7

Pas nenit 12 shtohen nenet 12/1 dhe 12/2 me këtë përmbajtje:

“Neni 12/1

1. Institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale janë publike dhe private.
2. Funksonimi, administrimi, kontraktimi, si dhe rregullat që përcaktojnë elementet e sigurisë në institucionet private të ekzekutimit të vendimeve penale përcaktohen sipas legjislacionit në fuqi dhe me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 12/2

1. Në institucionet private të ekzekutimit të vendimeve penale vendosen të dënuar, për të cilët është caktuar si masë dënimi në maksimum deri në 5 vjet burgim.
2. Në institucionet private të ekzekutimit të vendimeve penale nuk vendosen të dënuar që, me vendim gjykatë, janë caktuar në burg të sigurisë së lartë.”.

Neni 8

Në nenin 13, fjalia e dytë e paragrafit të dytë ndryshohet si më poshtë:

“Ndryshimi i klasifikimit të sigurisë nga institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale të sigurisë së lartë në institucione të tjera të ekzekutimit të dënimit bëhet me kërkesë të prokurorit, të dënuarit ose përfaqësuesit të tij ligjor, pranë gjykatës së rrethit gjyqësor ku ndodhet institucioni”.

Neni 9

Neni 16 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 16

Institucionet mjekësore të posaçme dhe seksionet mjekësore të posaçme

Institucionet mjekësore të posaçme jashtë sistemit të institucioneve të ekzekutimit të vendimeve penale dhe seksionet mjekësore të posaçme brenda institucioneve të ekzekutimit të vendimeve penale shërbejnë për mjekimin e të paraburgosurve dhe të dënuarve me çrregullime të shëndetit mendor.

Vendosja e personave në institucionet mjekësore të veçanta, jashtë sistemit të institucioneve të ekzekutimit të vendimeve penale, kryhet në zbatim të vendimit të gjykatës.

Vendosja e personave në seksione mjekësore të posaçme kryhet në zbatim të vendimit të gjykatës ose të urdhrat të ekzekutimit të prokurorit. Në rastet që nuk presin, vendosja e personit të paraburgosur ose të dënuar urdhërohet nga drejtori i institucionit ku ndodhet i paraburgosuri ose i dënuari, duke vënë në dijeni menjëherë prokurorin.

Dalja nga institucionet mjekësore të posaçme bëhet me vendim të gjykatës në vijim të propozimit të drejtuesit të institucionit, kërkesës së të paraburgosurit dhe të dënuarit ose kujdestarit ligjor të tij, si dhe me iniciativën e gjykatës, duke respektuar afatin maksimal të një viti për rivlerësimin e gjendjes së personit.

Për vendosjen, refuzimin e vendosjes, daljen ose refuzimin e daljes nga institucionet mjekësore të posaçme, i paraburgosuri dhe i dënuari, mbrojtësi ose kujdestari i tij kanë të drejtën e ankimit në gjykatë brenda 5 ditëve

nga marrja dijeni.

Trajtimi në seksionet mjekësore të posaçme brenda institucioneve të ekzekutimit të vendimeve penale bëhet për aq kohë sa gjykata nuk shprehet për trajtimin e tyre në një institucion mjekësor të posaçëm, sipas përcaktimeve të bëra në ligjin për shëndetin mendor.

Në institucionet mjekësore të posaçme dhe seksionet mjekësore të posaçme respektohen të gjitha të drejtat e të paraburgosurve dhe të dënuarve, sipas këtij ligji, si dhe të drejtat e pacientit.

Ministri i Drejtësisë dhe Ministri i Shëndetësisë me udhëzim të përbashkët përcaktojnë mënyrën e zbatimit të procedurave që lidhen me trajtimin e kësaj kategorie personash.”.

Neni 10

Pas nenit 16 shtohet neni 16/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 16/1

Vendosja e personave bashkëpunëtorë të drejtësisë

Brenda institucioneve të ekzekutimit të vendimeve penale krijohen seksione të veçanta për vendosjen e personave, të paraburgosur ose të dënuar, që gëzojnë statusin e bashkëpunëtorëve të drejtësisë.

Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve në bashkëpunim me Drejtorinë e Policisë së Shtetit marrin masa për sigurimin e jetës së personit dhe realizimin e programit të trajtimit individual të tij.”.

Neni 11

Në nenin 19 bëhen këto ndryshime:

1. Paragrafi i parë ndryshohet si më poshtë:

“Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve është institucion në varësi të Ministrisë së Drejtësisë, që ndjek e realizon organizimin dhe funksionimin e sistemit të paraburgimit, të ekzekutimit të vendimeve penale, të kryerjes së dënimit dhe të trajtimit të të ndaluarve, të arrestuarve e të dënuarve me burgim.”.

2. Paragrafi i tretë dhe i katërt ndryshohen si më poshtë:

“Marrëdhëniet e punës së nëpunësve të administratës civile në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve, të cilët nuk bëjnë pjesë në strukturat e Policisë së Burgjeve, si dhe të punonjësve të administratës civile, në institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale, rregullohen sipas legjislacionit të shërbimit civil.

Marrëdhëniet juridike të punës për punonjësit mbështetës në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve dhe në institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale rregullohen sipas dispozitave të Kodit të Punës.”.

Neni 12

Neni 21 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 21

Personeli i institucionit

Personeli i institucionit realizon zbatimin e programit të trajtimit të paraburgosurve dhe të dënuarve, sipas detyrave të caktuara.

Në përmbushjen e detyrave të tij, personeli i institucionit vepron sipas standardeve më të larta personale dhe profesionale, duke përmbushur detyrat në një mënyrë të tillë që të ndikojë pozitivisht tek i paraburgosuri ose i dënuari, si dhe të gëzojë respektin e tyre.

Gjatë zbatimit të detyrave të tij, personeli i institucionit kujdeset dhe mban parasysh nevojat e çdo të paraburgosuri dhe të dënuari për riintegrimin në shoqëri.

Personeli që punon në institucione ose seksione ku janë vendosur të paraburgosur dhe të dënuar, të përmendur në paragrafin e dytë të nenit 11 të këtij ligji, duhet të jetë i specializuar në fushën përkatëse.

Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve kujdeset për të mundësuar trajnime dhe kualifikime të veçanta në fushat përkatëse.

Personeli në institucion duhet të ketë një balancim të drejtë mes burrave dhe grave dhe të mbajë parasysh nevojat specifike që ka institucioni.”.

Neni 13

Neni 22 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 22 **Policia e Burgjeve**

1. Policia e Burgjeve ka për mision ruajtjen e rendit dhe të sigurisë në institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale, si dhe gjatë transferimeve e shoqërimeve të të paraburgosurve dhe të dënuarve në gjykata e institucione të tjera, në përputhje me ligjin, duke respektuar të drejtat dhe liritë e njeriut.
2. Mënyra e organizimit dhe e funksionimit të Policisë së Burgjeve rregullohet me ligj të veçantë.”.

Neni 14

Në fund të nenit 28 shtohen tre paragrafë me këtë përmbajtje:

“Të dënuarit e mitur kanë të drejtë të qëndrojnë në ajrim, jo më pak se 3 orë në ditë, përveç kohës për veprimtari social-edukative. Ajrimi për këtë kategori kryhet veçmas nga të rriturit.

Kjo periudhë kohe mund të reduktohet, por jo më pak se 2 orë në ditë, për shkaqe të jashtëzakonshme dhe vetëm me urdhër të drejtorit të institucionit.

Institucioni i ekzekutimit të vendimeve penale mundëson infrastrukturën e përshtatshme në rastet kur kushtet atmosferike janë jo të favorshme për kryerjen e ajrimit nga të dënuarit.”.

Neni 15

Neni 30 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 30 **Pranimi në institucion**

Në çdo institucion krijohet komisioni i pritjes për të pranuar të sapoardhurit. Komisioni informon të paraburgosurin dhe të dënuarin në një gjuhë të kuptueshme për rregulloren e institucionit, të drejtat dhe detyrimet e tij, të drejtat e tij për këshillim e ndihmë ligjore, rregullat e procedurat për paraqitjen e kërkesave e të ankesave.

Autoritetet e institucionit i pajisin menjëherë të paraburgosurit dhe të dënuarit me informacion të shkruar për rregullat në institucion, të drejtat dhe detyrimet e tyre. Të paraburgosurit dhe të dënuarit që i përkasin minoriteteve etnike ose gjuhësore, të huaj ose persona pa shtetësi, pajisen me informacion me gojë dhe me shkrim, në gjuhën që e kuptojnë, për të drejtat dhe detyrimet e tyre në institucion. I dënuari ka të drejtë të mbajë informacionin me shkrim për vete.

Menjëherë pas pranimit, drejtuesit e institucionit i mundësojnë të paraburgosurit dhe të dënuarit të huaj njoftimin e familjes, këshilltarit ligjor, përfaqësuesit konsullor ose organizatës kompetente që vepron në fushën e mbrojtjes së të drejtave të njeriut.

Shtetasve të huaj, që nuk kanë përfaqësi diplomatike ose konsullore në vend, refugjatëve ose personave pa shtetësi u mundësohet komunikimi me përfaqësitë diplomatike të shtetit që mbron interesat e tyre ose me autoritetin kombëtar ose ndërkombëtar, detyra e të cilit është mbrojtja e interesave të këtyre personave.

Pas momentit të pranimit në institucion, të sapoardhurit menjëherë duhet t'i nënshtrohen një vizite ekzaminuese dhe interviste mjekësore nga ana e mjekut të institucionit për njohjen dhe parandalimin e përhapjes së sëmundjeve ngjitëse në institucion, vetëvrasjeve, regjistrimin e plagëve dhe dëmtimeve në kohën e duhur.

Shenjat e dëmtimeve fizike, të identifikuar në vizitën e pranimit, duhet të regjistrohen në një regjistër të veçantë së bashku me shpjegimet e të sapoardhurit rreth rrethanave të shkaktuara.

Mjeku, në rast se i kërkohet, duhet të pajisë të sapoardhurin me një certifikatë mjekësore, e cila shpjegon gjendjen e lëndimeve dhe rrethanat e tjera.

Mbi bazën e dokumentacionit shoqëruar, të shpjegimeve verbale e të formularit të vlerësimit të riskut, vlerësohen të dhënat individuale të të paraburgosurit dhe të dënuarit lidhur me personalitetin e tij.

Mbi bazën e këtyre të dhënave përpilohet regjistri i komisionit të pritjes, dokumentacioni përkatës, sipas shërbimeve dhe programohet në vazhdim trajtimi individual për të paraburgosurin dhe të dënuarin.”.

Neni 16

Në nenin 32 bëhen këto ndryshime:

1. Paragrafi i parë, i dytë dhe i tretë ndryshohen si më poshtë:

“Trajtimi i të paraburgosurve dhe i të dënuarve bëhet duke siguruar mjediset dhe mjetet e përshtatshme, si dhe në përputhje me të dhënat e personalitetit të tyre.

Objektivat e trajtimit psiko-social synojnë zhvillimin e aftësive e të shprehive individuale për t’u riintegruar në shoqëri, nëpërmjet përfshirjes së të paraburgosurve dhe të dënuarve në programet e arsimit, formimit profesional, punësimit, veprimtarive kulturore, sportive, këshillimin psikologjik e social.

Trajtimi social-edukativ i të paraburgosurve dhe të dënuarve zhvillohet me anë të veprimeve individuale dhe të veprimtarive formuese. Ai realizohet nga personeli i institucionit, që ka formimin e duhur në fushën përkatëse dhe aftësi profesionale, në bashkëpunim edhe me punonjësit e tjerë të institucionit.

Trajtimi i grupeve të veçanta të të paraburgosurve dhe të dënuarve bëhet nga personel i trajnuar për këto kategori.”

2. Në paragrafin e katërt fjala “kontaktet” zëvendësohet me fjalën “komunikimi”.

Neni 17

Në nenin 33 bëhen këto shtesa dhe ndryshime:

1. Në paragrafin e parë, pas fjalëve “qëndrimin në institucion” shtohen fjalët “nga Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve dhe mbulohet nga sigurimi i detyrueshëm i kujdesit shëndetësor, sipas skemës në fuqi”.

2. Pas paragrafit të parë shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Personat e paraburgosur dhe të dënuarit me burgim përfshihen në kategorinë e personave ekonomikisht joaktivë, në kuptim të ligjit në fuqi, dhe përfitojnë, pa pagesë, të gjitha shërbimet që ofron skema e sigurimit shëndetësor, sipas këtij ligji.

3. Në paragrafin e katërt, para fjalëve “të dënuarit” shtohen fjalët “të paraburgosurit dhe”.

4. Në paragrafin e pestë, pikat 1 dhe 2 ndryshohen si më poshtë:

“1. Parandalimin, diagnostikimin dhe mjekimin e sëmundjeve;

2. Furnizimin me ilaçe dhe pajisje mjekësore në rastet e emergjencës shëndetësore ato kur nuk mbulohen nga skema e sigurimit të detyrueshëm të kujdesit shëndetësor.”

5. Në paragrafin e tetë, në fjalinë e dytë, pas fjalës “kërkesë” shtohen fjalët “me shkrim ose me gojë drejtuar stafit shëndetësor ose personelit të sigurisë në regjim”.

6. Pas paragrafit të fundit, shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Rregullat e hollësishtme për mënyrën e ofrimit të kujdesit shëndetësor dhe funksionimin e skemës së sigurimeve shëndetësore, për personat paraburgosur dhe të dënuar, përcaktohen me udhëzim të përbashkët të Ministrit të Shëndetësisë dhe Ministrit të Drejtësisë.”

Neni 18

Pas nenit 33 shtohet neni 33/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 33/1

Kujdesi shëndetësor për kategori të veçanta

Shërbimi shëndetësor në institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale organizohet pa diskriminim, për shkak të statusit ligjor të personit në institucion ose për ndonjë arsye tjetër që mund të shërbejë për diskriminim.

Trajtimi i personave me çrregullime të shëndetit mendor mbështetet në ligjin për shëndetin mendor. Të dënuarit dhe të paraburgosurit që gjenden në institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale dhe që vuajnë nga çrregullime të shëndetit mendor gëzojnë të drejtën për trajtim të veçantë shëndetësor pranë seksioneve mjekësore të posaçme të institucioneve ose në qendrën spitalore të burgjeve.

Trajtimi shëndetësor i grave të dënuara dhe të paraburgosura përfshin kontroll të plotë për të përcaktuar nevojat e kujdesit shëndetësor parësor si: praninë e sëmundjeve seksualisht të transmetueshme ose sëmundjeve të lindura të gjakut; nevojat për kujdesin shëndetësor mendor, përfshirë trajtimet e çrregullimeve posttraumatike, të rrezikut të vetëvrasjes ose vetëdëmtimit; historinë e shëndetit riprodhues; praninë e varësisë të drogës; abuzimin seksual dhe forma të tjera të dhunës që mund të ketë pësuar përpara pranimit në institucion.

Të dënuarve dhe të paraburgosurave të mitura u garantohen programe dhe shërbime specifike me qasje me moshën dhe gjininë. Ato informohen me një gjuhë të kuptueshme për kujdesin shëndetësor, për parandalimin e sëmundjeve të ndryshme, higjienën vetjake, për format e dhunës dhe çdo lloj abuzimi. Gratë dhe të miturat, që kanë pasur përvoja të dhunës fizike, psikologjike, seksuale u në nënshtrihen programeve të kujdesit shëndetësor për trajtimin dhe rehabilitimin e tyre.

Të dënuarit dhe të paraburgosurit, që shfaqin shenja të përdorimit të drogës, substancave psikotrope ose alkoolit, apo shfaqin shenja të stresit, trajtohen sipas programeve shëndetësore dhe sociale që zbatohen në shoqërinë jashtë institucionit.

Personat që mbartin sëmundje infektive, virusin e HIV trajtohen në mënyrë jodiskriminuese dhe sipas standardeve që zbatohen për këto kategori në institucionet spitalore.

Të paraburgosurit dhe të dënuarit me sëmundje kronike ose të moshuar përfitojnë shërbim shëndetësor, sipas standardeve që zbatohen për këto kategori personash pranë institucioneve të specializuara jashtë sistemit të burgjeve.

Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve merr masa për të mundësuar ofrimin e shërbimeve shëndetësore të nevojshme në institucione dhe, në pamundësi të tyre, në institucione të specializuara jashtë sistemit të burgjeve.”.

Neni 19

Në nenin 34, pas paragrafit të dytë shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Punësimi i të miturve mbështetet në parimet dhe kriteret e parashikuara në ligjin nr. 7961, datë 12.7.1995, “Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar.”.

Neni 20

Në nenin 37 bëhen ndryshimet dhe shtesat e mëposhtme:

1. Paragrafi 3 ndryshohet si më poshtë:

“Administrata e institucionit inkurajon dhe krijon kushtet për formimin profesional brenda dhe jashtë institucionit.”.

2. Në fund të nenit shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Të dënuarve dhe të paraburgosurve që i përkasin minoriteteve etnike ose gjuhësore që nuk kuptojnë ose zotërojnë gjuhën shqipe, të dënuarve të huaj u mundësohen materiale të shkruara në gjuhën e tyre ose në një gjuhë që e kuptojnë më mirë.”.

Neni 21

Në nenin 38 shtohen dy paragrafë me këtë përmbajtje:

“Për të dënuarit e mitur hartohet një program i veçantë përfshirjeje në veprimtari kulturore, krijuese e sportive, në bashkëpunim me të miturin.

Administrata e institucionit bashkëpunon me institucionet e tjera, organizatat jofitimprurëse e ato fetare për organizimin e veprimtarive kulturore, krijuese dhe sportive, brenda dhe jashtë institucionit.”.

Neni 22

Në nenin 41, pas paragrafit të katërt shtohen tre paragrafë me këtë përmbajtje:

“Institucioni i ekzekutimit të vendimeve penale mundëson takime konfidenciale të të paraburgosurve dhe të dënuarve me anëtarët e komisionit mbikëqyrës, mbrojtësin e zgjedhur ose të caktuar kryesisht, përfaqësues të organizatave ndërkombëtare, përfaqësues të OJF-ve, vendase ose të huaja, që veprojnë në fushën e të drejtave të njeriut, të fëmijëve, grave, të rinjve, me të cilat Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve ka nënshkruar marrëveshje bashkëpunimi.

Për të paraburgosurit dhe të dënuarit e mitur zbatohet një trajtim favorizues për korrespondencën telefonike dhe takimet me familjarët.

Programet, lloji dhe mënyra e zbatimit të trajtimit për të miturit përcaktohen në Rregulloren e Përgjithshme të Burgjeve.”.

Neni 23

Në nenin 47, pas paragrafit të tretë shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Kontrolli i grave dhe të miturave të paraburgosura ose të dënuara kryhet vetëm nga stafi me të njëjtën gjini, i trajnuar në metoda të përshtatshme kontrolli, në përputhje me procedurat e përcaktuara.”.

Neni 24

Në nenin 48 bëhen këto ndryshime:

1. Titulli ndryshohet si më poshtë:

“Shoqërimi i të paraburgosurve dhe të dënuarve”.

2. Paragrafi i parë ndryshohet si më poshtë:

“Lëvizjet e të dënuarve jashtë institucionit bëhen në një kohë mundësisht sa më të shkurtër, nën shoqërimin Policisë së Burgjeve, sipas rregullave të përcaktuara Rregulloren e Përgjithshme të Burgjeve.”.

3. Paragrafi i dytë ndryshohet si më poshtë:

“Shoqërimi i grave të dënuara ose të paraburgosura kryhet nga personeli i së njëjtës gjini, ndërsa shoqërimi i të sëmurëve kryhet me praninë e stafit mjekësor.”.

4. Paragrafi i tretë ndryshohet si më poshtë:

“Gjatë lëvizjes tregohet kujdesi i duhur, për të ekspozuar sa më pak të dënuarin ose të paraburgosurin në sytë e njerëzve dhe duke marrë masa mbrojtëse për të siguruar anonimitetin.”.

Neni 25

Neni 49 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 49

Kërkesat dhe ankesat

Pas pranimit në institucion, i paraburgosuri dhe i dënuari informohen nga komisioni i pritjes lidhur me të drejtën për të paraqitur kërkesa ose ankesa, me shkrim ose përfundimisht me gojë, drejtuar personelit të institucionit, Drejtorisë së Përgjithshme të Burgjeve, Ministrit të Drejtësisë, Avokatit të Popullit, organizatave ndërkombëtare, OJF-ve vendase dhe të huaja, gjykatës së vendit të ekzekutimit të vendimit penal, prokurorit pranë gjykatës së rrethit gjyqësor, si dhe personave të tjerë që vizitojnë institucionin, sipas nenit 43 të këtij ligji.

I paraburgosuri dhe i dënuari informohen për mundësinë e takimeve me drejtorin e institucionit, ose personelin përgjegjës për çështje në interes të tyre ose që përbëjnë shqetësim.

Personeli i autorizuar organizon takime periodike me të paraburgosurin dhe të dënuarin, me qëllim krijimin e mundësive të paraqitjes së kërkesave ose ankesave. Rregullat dhe procedurat lidhur me shpeshësinë, kohën e takimeve dhe mënyrën e zhvillimit të tyre rregullohen me urdhër të Drejtorit të Përgjithshëm të Burgjeve.

Kërkesat ose ankesat, pasi regjistrohen në një regjistër të veçantë, i dorëzohen drejtorit të institucionit, i cili ngarkon punonjës të përkatës për zgjidhjen dhe kthimin e përgjigjes të paraburgosurve dhe të dënuarve.

Çdo institucion mban dhe përditëson regjistrin e kërkesave ose ankesave të të dënuarve dhe të paraburgosurve, në formë shkrese dhe elektronike. Formati dhe përmbajtja e regjistrit, si dhe procedura për kthimin e përgjigjes përcaktohen në Rregulloren e Përgjithshme të Burgjeve.

Neni 26

Në nenin 51 bëhen shtesa dhe ndryshime si më poshtë:

1. Titulli i nenit ndryshohet si më poshtë:

“Rregullat e disiplinës”.

2. Paragrafi i parë ndryshohet si më poshtë:

“Rregullat e disiplinës zbatohen në mënyrë që të stimulojnë ndjenjën e përgjegjësisë dhe aftësinë e vetëkontrollit të të paraburgosurit dhe të dënuarit. Ato hartohen në përshtatje me gjininë, moshën, gjendjen fizike, psikike, psikologjike të tij.”.

3. Pas paragrafit të parë shtohen dy paragrafë me këtë përmbajtje:

“Për të miturit dhe personat e diagnostikuar me çrregullime të shëndetit mendor, personat që kanë pasur përvoja të dhunës fizike, psikologjike ose të abuzimit seksual zbatohet një regjim disiplinor lehtësues në

përputhje me nevojat e tyre.

Rregullat që përbëjnë regjimin disiplinor lehtësues dhe procedurat për zbatimin e tij përcaktohen në Rregulloren e Përgjithshme të Burgjeve.”.

Neni 27

Në nenin 52, para paragrafit të parë shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Masat disiplinore duhet të jenë forma e fundit e disiplinimit të sjelljes. Në rastet kur është e mundur, autoritetet e institucionit përdorin ndërmjetësimin për zgjidhjen e konflikteve mes të dënuarve dhe të paraburgosurve ose mes tyre dhe personelit të institucionit.”.

Neni 28

Në nenin 53 bëhet ndryshimi dhe shtesa e mëposhtme:

1. Në paragrafin e parë, shkronjat “a” dhe “dh” ndryshohen si më poshtë:

“a) këshillim individual;

dh) mosdhënia e lejes”.

2. Pas pikës 2 shtohet pika 3 me këtë përmbajtje:

“3. Masat disiplinore të parashikuara nga shkronjat “c”, “ç” dhe “d”, të pikës 1, të këtij neni, merren ndaj të miturit të dënuar ose të paraburgosur, vetëm pasi më parë janë zbatuar këshillimi individual ose vërejtja në prani të të dënuarve.

Masat disiplinore për të miturin zbatohen sipas parimit se masa disiplinore është formë e fundit e disiplinimit të sjelljes.”.

Neni 29

Neni 54 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 54

Organi kompetent për dhënien e masave disiplinore

Masat disiplinore të këshillimit dhe vërejtjes para të paraburgosurve dhe të dënuarve të tjerë jepen nga drejtori i institucionit.

Masat e tjera vendosen nga komisioni disiplinor, i përbërë nga drejtori i institucionit, në cilësinë e kryetarit, dhe përgjegjësi i sektorit ligjor, përgjegjësi i sektorit të sigurisë, përgjegjësi i sektorit të kujdesit social dhe specialisti i sektorit të kujdesit social që trajton të dënuarin në cilësinë e anëtarëve.

Mjeku merr pjesë në mbledhjet e komisionit disiplinor, sipas pikës 2, të nenit 53, të këtij ligji, pa të drejtë vendimmarrjeje. Ai harton në çdo rast një raport mjekësor ku shprehet mbi gjendjen shëndetësore të të paraburgosurit dhe të dënuarit. Ky raport mjekësor i shërben komisionit disiplinor për përcaktimin e masës disiplinore.

Komisioni disiplinor ngrihet dhe funksionon me urdhër të drejtorit të institucionit, i cili mbledh komisionin disiplinor jo më vonë se 48 orë nga momenti i konstatimit të shkeljes.”.

Neni 30

Pas nenit 54 shtohen nenet 54/1 dhe 54/2 me këtë përmbajtje:

“Neni 54/1

Procedura e dhënies së masave disiplinore

Komisioni disiplinor merr vendim për dhënien e masës disiplinore, pasi ka dëgjuar më parë personin ndaj të cilit ka një propozim për masë disiplinore, nëse ai dëshiron të shprehet.

Njoftimi i personit të interesuar ose refuzimi i tij për t’u shprehur përpara komisionit vërtetohet kundrejt nënshkrimit të të interesuarit dhe, në rastet e hezitimit të tij për të firmosur, me nënshkrimin e dy personave të tjerë nga stafi, që nuk janë të përfshirë në ngjarjen që ka shkaktuar propozimin për masë disiplinore.

I dënuari dhe i paraburgosuri mund të mbrohet vetë ose nga mbrojtësi i tij, kur e çmon të nevojshme, u garantohet e drejta për të thirrur dëshmitarë në emër të tyre ose për të kundërshtuar provat ndaj tyre u garantohet

kohë e mjaftueshme dhe lehtësi për të përgatitur mbrojtjen e tyre.

I dënuari dhe i paraburgosuri kanë të drejtë të kenë përkthyes, nëse nuk mund të kuptojnë ose flasin gjuhën shqipe.

Organet kompetente i dorëzojnë të dënuarit ose të paraburgosurit një kopje të vendimit për marrjen e masave disiplinore.

Neni 54/2

Ankimi i masave disiplinore

I paraburgosuri dhe i dënuari kanë të drejtë të apelojnë masën disiplinore pranë komisionit të apelimit të masave disiplinore, në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve, brenda 15 ditëve, nga njoftimi i tij me shkrim për masën disiplinore të dhënë nga komisioni disiplinor.

Komisioni i apelimit të masave disiplinore njofton me shkrim të dënuarin ose të paraburgosurin lidhur me vendimin e tij.

Masa disiplinore fillon efektin e saj nga momenti i marrjes së një vendimi nga komisioni disiplinor.

Masat disiplinore evidentohen në regjistrin e masave disiplinore, në dosjen psiko-sociale dhe në dosjen personale të të dënuarit. Ato konsiderohen të padhëna, në rast mospërsëritjeje për një periudhë 6-mujore për shkronjat “a” dhe “b”, të nenit 53, dhe për një periudhë 1-vjeçare për shkronjat “c”, “ç”, dhe “d” të nenit 53.”.

Neni 31

Në nenin 59 bëhen këto ndryshime:

1. Paragrafi i parë ndryshohet si më poshtë:

“Të dënuarit, të cilët respektojnë rregullat e disiplinës dhe rregulloren e brendshme të institucionit, që janë të motivuar për të marrë pjesë në programet rehabilituese e të riintegritimit dhe nuk paraqesin rrezikshmëri shoqërore, kanë të drejtë të marrin leje shpërblyese, por jo më shumë se 20 ditë në vit.”.

2. Paragrafi i tretë shfuqizohet.

3. Në paragrafin e katërt, shkronja “c” ndryshohet si më poshtë:

“c) Personave të dënuar mbi 10 vjet burgim, pasi t’u ketë mbetur për të vuajtur më pak se 5 vjet heqje lirie.”.

4. Paragrafi i pestë shfuqizohet.

5. Para paragrafit të fundit shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Brenda 7 ditëve nga marrja e kërkesës për leje, institucioni ku kryhet dënimi miraton lejen shpërblyese. Koha e dhënies së lejes përcaktohet sipas një grafiku të miratuar nga drejtori i institucionit që në fillim të vitit.”.

6. Paragrafi i fundit ndryshohet si më poshtë:

“Në rast refuzimi të dhënies së lejes, i dënuari ose përfaqësuesi i tij ligjor ka të drejtë të bëjë ankim pranë Ministrit të Drejtësisë, sipas rregullave të parashikuara në Kodin e Procedurave Administrative brenda 5 ditëve dhe më pas ka të drejtë të ankohet në gjykatë, e cila vendos për kërkesën për leje.”.

7. Pas paragrafit të fundit shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Procedurat e dhënies së lejeve përcaktohen me udhëzim të Ministrit të Drejtësisë.”.

Neni 32

Në nenin 60 bëhet ndryshimi dhe shtesa e mëposhtme:

1. Në fund të fjalisë së parë të paragrafit të parë shtohen fjalët “si dhe në rastet e dhënies së provimeve të vetë të dënuarit.”.

2. Paragrafi i dytë ndryshohet si më poshtë:

“Leja e veçantë jepet deri në 48 orë dhe, me kërkesë të të dënuarit, mund të zgjatet edhe 24 orë të tjera, kundrejt dokumentacionit ligjor të paraqitur në institucion dhe për sa e justifikojnë rrethanat.”.

Neni 33

Në nenin 66 bëhen këto shtesa dhe ndryshime:

1. Në fund të paragrafit të parë shtohen fjalët “si dhe në zbatim të urdhrin të ekzekutimit të prokurorisë për vendimet e formës së prerë të gjykatës”.

2. Pas paragrafit të dytë shtohen tre paragrafë me këtë përmbajtje:

“Për personat e mitur që arrijnë moshën madhore dy muaj para lirim të tyre, autoritetet kompetente duhet të shqyrtojnë, rast pas rasti, për mostransferimin e tyre në institucionet e vuajtjes së dënimit për të rritur.

Për t’u siguruar që transferimi i të dënuarve të huaj lehtëson riintegrimin e tyre dhe nuk shkel të drejtat e tyre themelore, duhen marrë parasysh mendimi i të dënuarve, lidhjet familjare, gjuhësore, kulturore, sociale e ekonomike dhe kushtet e burgjeve në shtetin ku ai do të vuajë dënimin, para marrjes së vendimit të formës së prerë.

Transferimi i të dënuarve dhe të paraburgosurve bëhet me urdhër të Drejtorit të Përgjithshëm të Burgjeve.”.

Neni 34

Pas nenit 74/3 shtohet neni 74/4 me këtë përmbajtje:

“Neni 74/4

Mbrojtja e të dhënave personale

Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve dhe institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale marrin masa për zbatimin e legjislacionit në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale, duke garantuar një nivel sigurie të plotë gjatë përpunimit dhe ruajtjes së tyre.”.

Neni 35

Emërtimi “Dispozita transitorë dhe të fundit” shfuqizohet.

Pas nenit 74/4 shtohet emërtimi:

“PJESA E GJASHTË

TRAJTIMI I TË PARABURGOSURVE”.

Neni 36

Neni 75 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 75

Mbrojtja shitesë e personave të paraburgosur

Rregullat në këtë pjesë të ligjit parashikojnë mbrojtje shitesë të personave të vendosur në institucione të paraburgimit ose seksione të paraburgimit.”.

Neni 37

Pas nenit 75 shtohen nenet 75/1, 75/2, 75/3, 75/4 dhe 75/5 me këtë përmbajtje:

“Neni 75/1

Trajtimi i të paraburgosurve

Në asnjë rast të paraburgosurit nuk trajtohen si të dënuar, ose si persona që mund të dënohen në të ardhmen.

Personat e paraburgosur gëzojnë të gjitha të drejtat që gëzojnë edhe të dënuarit me burgim.

Brenda regjimit, të paraburgosurit u nënshtrohen të gjitha rregullave të brendshme të institucionit të ekzekutimit të vendimeve penale.

Ndalohet mbajtja e të miturve në një dhomë me të rriturit, ose vendosja e të miturve vajza me të mitur djem në një dhomë. Të miturat vajza vendosen të ndara nga të mitur djem dhe mbahen vetëm nën mbikëqyrjen dhe kujdesin të personelit të së njëjtës gjini.

Gratë e paraburgosura vendosen në dhoma ose seksione të veçanta nga burrat dhe mbahen vetëm nën mbikëqyrjen e kujdesin të personelit të së njëjtës gjini.

Neni 75/2

Pranimi i të paraburgosurve në institucion

Në çdo rast të paraburgosurit mbahen në seksione të veçuara nga seksioni i të dënuarve me burgim.

Pranimi i të paraburgosurve bëhet në bazë të dokumentacionit, i cili përmban vendimin e gjykatës për

çaktimin e masës së sigurimit “arrest në burg”, procesverbalin e ndalimit ose të arrestimit në flagrancë, procesverbalin e kontrollit personal, formularin e identifikimit, me dy fotot dhe gjurmët e gishtërinjve, dokumentin e kontrollit mjekësor e certifikatën personale dhe dokumentin e identifikimit, pasaportë apo dokument identifikimi të përgatitur nga policia.

Lirimi i personave të paraburgosur bëhet vetëm me vendim të gjykatës ose të prokurorisë. Në rastet kur i paraburgosuri i liruar nuk ka mundësi strehimi ose transporti pranë familjes së tij, drejtori i institucionit, në bashkëpunim me institucionet vendore, si dhe organizatat e tjera, mundësojnë sistemimin dhe transportin e tij.

Në rast pamundësie objektive për t'u larguar nga institucioni pas lirit, me kërkesën e tij, personi i paraburgosur mundëson strehimin në institucion, deri në përfundimin e pengesës për largim.

Neni 75/3

Të drejtat e të paraburgosurve

Personat e paraburgosur që ndodhen në institucionet e paraburgimit ose seksionet e paraburgimit gëzojnë të drejtat të përcaktuara në nenet 5, 11, 23-28, 30, 32-42, të këtij ligji, si dhe të gjitha të drejtat e parashikuara në këtë seksion të ligjit.

Të paraburgosurit lejohen të informojnë menjëherë familjen për vendndodhjen e tyre. Atyre u krijohen të gjitha kushtet e nevojshme të takohen me familjarët, me përjashtim të rasteve kur kjo pengon ose nuk është në interes të zhvillimit të hetimit dhe gjykimit.

Drejtori i institucionit të paraburgimit kufizon të drejtën e të paraburgosurve për të pritur vizita, për korrespondencë apo për biseda telefonike, kur është e nevojshme, për kryerjen e veprimeve procedurale penale të urdhëruara nga organi procedues përkatës.

Në asnjë rast të paraburgosurit nuk detyrohen të punojnë. Nëse të paraburgosurit zgjedhin të punojnë, ata u nënshtrohen të njëjtave kushteve të punës si të dënuarit me burgim.

Neni 75/4

Këshillimi ligjor

Të paraburgosurit informohen në çdo rast për të drejtën për të përfituar këshillim ligjor.

Mjediset ku mbahen të paraburgosurit duhet të ofrojnë mundësinë që ata të takohen me mbrojtësit ligjorë dhe të përgatitin mbrojtjen për gjatë gjithë gjykimit.

Neni 75/5

Lejet e veçanta

Të paraburgosurit nuk përfitojnë leje shpërblyese. Me miratimin paraprak të prokurorit dhe të drejtorit të institucionit, të paraburgosurit mund t'i jepet leje e veçantë për:

- a) lindje të fëmijës së të paraburgosurit;
- b) martesë e fëmijës, vëllait, motrës apo prindit të të paraburgosurit;
- c) vdekje e fëmijës, bashkëshortit/bashkëshortes, vëllait, motrës apo prindit të të paraburgosurit ose të bashkëshortit të tij.

Vërtetimi i fakteve juridike dhe identifikimi i personave të mësipërm bëhen në bazë të dokumenteve të lëshuara për këto raste nga institucionet përkatëse.”.

Dispozita kalimtare

Neni 38

Në nenet 1 deri 11, 16, 23 deri 28, 30, 32 deri 45, 47, 48 deri 58, 60, 61 dhe 64 të këtij ligji, pas fjalës “të dënuar” shtohen fjalët “të paraburgosurit dhe”.

Neni 39

Këshilli i Ministrave miraton Rregulloren e Përgjithshme të Burgjeve dhe vendimin për kriteret e shpërblyerimit të punës së të dënuarve dhe të paraburgosurve, si dhe aktet e tjera nënligjore në zbatim të këtij ligji brenda 3 muajve nga hyrja në fuqi e tij.

Ngarkohet Ministri i Drejtësisë që, në zbatim të neneve 6, 9, 17, 31, të këtij ligji, si dhe të Rregullores së Përgjithshme të Burgjeve, të nxjerrë urdhrat dhe udhëzimet përkatëse brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e

ligjit.

Deri në daljen e akteve nënligjore në zbatim të këtij ligji, mbeten në fuqi aktet nënligjore ekzistuese, për aq sa nuk bien në kundërshtim me parashikimet e këtij ligji.

Neni 40

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 17.4.2014

Shpallur me dekretin nr. 8559, datë 12.5.2014 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bujar Nishani